

کلینیک‌های سلامت جنسی، وعده‌های پوچ، اخبار دروغ

Photo: lucidwaters/bigstockphoto.com

در ادعایی عجیب در فروردین امسال معاون برنامه‌ریزی و هماهنگی معاونت زنان و خانواده اظهار کرد که با همکاری وزارت بهداشت 13 کلینیک سلامت خانواده را در کشور راه‌اندازی کرده‌اند و امسال در تمام مراکز استان‌ها این کلینیک‌ها را راه‌اندازی خواهیم کرد. این در حالی است که یک ماه پیش از آن، مدیرکل دفتر سلامت خانواده و جمعیت وزارت بهداشت گفته بود به علت آماده نبودن زیرساخت‌ها، کلینیک‌ها در سال 94 راه‌اندازی نشد.

موضوع راه‌اندازی کلینیک‌های سلامت جنسی یا کلینیک‌های سلامت خانواده از سال 91 رسانه‌ای شد اما با گذشت چهارسال و وعده‌های هرساله مسئولان برای راه‌اندازی تعداد مشخصی از این کلینیک‌ها، حال می‌بینیم برخی مسئولان وزارت بهداشت می‌گویند لزومی برای راه‌اندازی این کلینیک‌ها وجود ندارد.

چند سالی است در راستای توجه به سلامت خانواده، در برخی بیمارستان‌ها کلینیک‌های سلامت جنسی یا کلینیک‌های سلامت خانواده راه‌اندازی شده است اما هنوز هم برای افراد ناشناخته‌اند و این روزها خبرهایی از تصمیم وزارت بهداشت برای عدم پیگیری راه‌اندازی این کلینیک‌ها می‌شنویم. کلینیک‌هایی که از اوایل دهه 80 شروع به فعالیت کرد و در سال 91 به‌طور رسمی مسئولان کشور به دنبال راه‌اندازی آن‌ها بودند.

سال 91؛ شروع فعالیت

اولین بار در آذرماه سال 91 زهرا سجادی، معاون امور خانواده مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری وقت از راه‌اندازی کلینیک‌های سلامت خانواده در استان‌های مختلف کشور خبر داد که با همکاری و تعامل وزارت بهداشت و درمان ایجاد و راه‌اندازی خواهند شد. او معتقد بود که راه‌اندازی کلینیک سلامت خانواده می‌تواند در رفع چالش‌ها و به‌خصوص مرتفع کردن معضلات خاص خانواده‌ها بسیار مؤثر واقع شود. براساس اظهارات سجادی در آن سال، جلسات برای نهایی شدن احداث کلینیک‌های سلامت خانواده در سراسر کشور ادامه داشت و قرار بود نتایج آن متعاقباً اعلام شود.

پیش‌بینی افتتاح کلینیک‌ها تا پایان دولت دهم

فروردین‌ماه سال 92 معاون امور خانواده مرکز زنان و خانواده ریاست جمهوری وقت با تأکید بر این که اساسنامه کلینیک سلامت خانواده در سال گذشته تصویب شد، خبر از افتتاح این کلینیک‌ها تا پایان دولت دهم در دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور داد و اظهار کرد که کارهایی را که سال گذشته به صورت مقدماتی اجرایی کردیم، در سال 92 و تا زمانی که دولت باقی است به صورت جدی دنبال می‌کنیم تا به نتیجه برسند. البته حدود یک ماه بعد، بار دیگر سجادی این خبر را تکرار کرد.

برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و تغییر مدیران وزارت بهداشت مانع راه‌اندازی شد

مهرماه سال 92 درحالی که دولت دهم روزهای پایانی کار خود را می‌گذراند، انتظار می‌رفت کلینیک‌ها به نتیجه رسیده باشند اما سجادی خبر داد که آیین‌نامه راه‌اندازی کلینیک سلامت خانواده با همکاری معاونت امور زنان و خانواده و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در دولت دهم تنظیم شد، اما تأسیس این کلینیک‌ها دوباره به تعویق افتاده است. او درباره علت این اتفاق تصریح کرد که بر اساس توافق‌های صورت گرفته قرار بود در دولت دهم دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور، کلینیک‌های سلامت خانواده را با هدف پاسخگویی به مشکلات خاص خانواده راه‌اندازی کنند. قرار بود این کلینیک‌ها پس از امضای وزیر بهداشت راه‌اندازی شود ولی با تغییر و تحول در بخش میانی وزارت بهداشت در زمان وزارت دکتر محمدحسن طریقت‌منفرد، این کار به تعویق افتاد و ما به مدیران جدید اطلاع‌رسانی‌های لازم را در زمینه ضرورت راه‌اندازی این کلینیک‌ها انجام دادیم، اما با برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و تغییر مدیران وزارت بهداشت، راه‌اندازی این کلینیک‌ها برای دومین بار به تعویق افتاد. معاونت امور زنان و خانواده نامه‌ای را در زمینه راه‌اندازی کلینیک‌های سلامت خانواده به وزارت بهداشت ارسال کرده است و امیدواریم در سال جاری این کلینیک‌ها آغاز به کار کنند.

زمنه‌های راه‌اندازی در دولت یازدهم

اما این امیدواری به جایی نرسید؛ فعالیت دولت دهم به پایان رسید و دولت یازدهم روی کار آمد اما همچنان خبری از شروع به کار این کلینیک‌ها نشد. با گذشت 2 سال از روی کار آمدن دولت یازدهم، سرانجام در اردیبهشت‌ماه سال 94 زمنه‌های راه‌اندازی این کلینیک‌ها بار دیگر شنیده شد؛ به‌طوری که سرپرست مرکز فوق‌تخصصی درمانی و تحقیقاتی ناباروری جهاد دانشگاهی استان مرکزی از راه‌اندازی کلینیک سلامت جنسی در این مرکز در آینده نزدیک خبر داد. پس از او، مردادماه همان سال مسعود حبیبی، رییس مجتمع دارویی درمانی هلال ایران از راه‌اندازی کلینیک جنسی مرتبط با این مجتمع در تهران خبر داد.

طرح پایلوت کلینیک‌های سلامت خانواده در ۹ استان

نهایتاً مردادماه سال گذشته مسئولان کشور نیز وارد این بحث شدند. اطهره نژادی، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری از راه‌اندازی کلینیک‌های سلامت خانواده در سال 94 به صورت پایلوت در ۹ استان کشور با همکاری وزارت

قرار بود این کلینیک‌ها در مراکز استان‌ها شروع به کار کنند و در آن‌ها تخصص‌های مختلف و متنوعی که برای یک خانواده پایدار مورد نیاز است مانند خدمات پزشکی، مشاوره حقوقی و روانشناسی و حتی مشاوره در زمینه مسائل شرعی ارائه شود. از طرفی در برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده تیم مجازی این کلینیک‌ها از مناطق مختلف کشور تشکیل و تلاش شد با نگاه تخصصی، کلینیک‌های سلامت خانواده درون پلی کلینیک‌های تخصصی دانشگاه‌های علوم پزشکی دایر شوند تا مردم برای رفت و آمد هم نگران عرف و هنجارها نباشند و این امنیت خاطر را داشته باشند که کنجکاوی در مورد حریم خصوصی زندگی آن‌ها انجام نمی‌شود. استان‌های مشهد، اصفهان، آذربایجان شرقی، شیراز، البرز، کرمان، ایلام، اهواز و تهران از جمله استان‌های انتخابی برای طرح پایلوت بودند.

کلینیک‌ها در 9 استان در حال راه‌اندازی است

بار دیگر در مهرماه همان سال معاون برنامه‌ریزی و هماهنگی معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری از راه‌اندازی 9 کلینیک سلامت خانواده تا پایان آن سال خبر داد و گفت: این طرح در سال جاری در شهرستان‌های تهران، مشهد، اصفهان، تبریز، کرج، شیراز، کرمان، ایلام و اهواز دنبال می‌شود و امیدواریم در سال آینده به طرحی ملی تبدیل شود. همچنین بنا بر نظر معاون سلامت وزارت بهداشت، از تخصص افرادی در این کلینیک‌ها استفاده می‌شود که علاوه بر برخورداری از دانش مربوطه، متأهل بوده و حداقل 40 سال سن داشته باشند.

این بار نوبت شهیندخت مولاوردی، معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده بود. او مهرماه سال گذشته با اشاره به کلینیک‌های سلامت خانواده که در 9 استان در حال راه‌اندازی است، تصریح کرد که در این ارتباط تفاهم‌نامه‌ای را امضا کرده‌ایم و بیشتر کار این کلینیک‌ها به بحث سلامت جنسی برمی‌گردد که الان علت عمده بسیاری از طلاق‌هاست. بحث اساسی ما برای سال 94 و 95 کلینیک‌های سلامت خانواده است که ان‌شالله بتوانیم این کلینیک‌ها را در سراسر کشور راه‌اندازی کنیم.

آمادگی 15 استان برای ایجاد کلینیک «سلامت زناشویی»

آبان‌ماه زمانی بود که مسئولان وزارت بهداشت نیز در این زمینه ورود پیدا کردند. دکتر محمداسماعیل مطلق، مدیرکل سلامت جمعیت، خانواده و مدارس وزارت بهداشت از آمادگی 15 استان برای ایجاد کلینیک «سلامت زناشویی» خبر داد. به گفته او باید این اقدام را سریع‌تر به انجام برسانند و دستورالعمل برنامه این کلینیک‌ها متعاقباً از سوی دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس ابلاغ خواهد شد.

دی‌ماه سال 94 علی‌اکبر سیاری، معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از نتایج تحقیقاتی بر روی 400 خانواده خبر داد که بر اساس آن 63 درصد زوجین از روابط جنسی خود ناراضی هستند. وزارت بهداشت در این رابطه چند کار انجام می‌دهد؛ آموزش‌های قبل و ضمن ازدواج یکی از آن‌ها است و به این نتیجه رسیدیم که باید آموزش‌ها در جهت توانمندسازی زوجین استمرار داشته باشد که این افراد بتوانند مسایل خود را حل کنند. به همین مناسبت گروهی به عنوان تیمی مشاوره‌ای در 13 دانشگاه فعالیت می‌کنند و درصدد توسعه آن هستیم که کلینیک سلامت جنسی هم جزوی از این طرح است.

پوشش بیمه‌ای کلینیک‌های سلامت جنسی

هم‌زمان محمد اسلامی، رئیس اداره سلامت خانواده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اظهار کرد که 13 کلینیک سلامت جنسی در بهمن و اسفند سال جاری در استان‌های مختلف راه‌اندازی می‌شود و بیمه‌ها، خدمات درمانی و مشاوره این مراکز را پوشش می‌دهند. آیین‌نامه فرابخشی فعالیت کلینیک‌های سلامت جنسی تدوین شده و مطابق آن، در این مراکز خدمات متنوعی از سوی متخصصان روانپزشکی، روانشناسان، متخصصان ارولوژی، زنان، متخصصان داخلی و عفونی و کارشناسان حقوق به مراجعه‌کنندگان ارائه می‌شود.

همچنین به گفته او از بین 57 دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور، 13 دانشگاه برای ایجاد کلینیک سلامت جنسی اعلام آمادگی کرده‌اند و طی بهمن و حداکثر تا آخر اسفند ماه این 13 کلینیک در شهرهای مختلف از جمله تهران، مشهد، شیراز، ساری و زنجان راه‌اندازی می‌شوند و سال آینده نیز این کلینیک‌ها در 44 دانشگاه علوم پزشکی کشور تأسیس خواهند شد.

تأسیس کلینیک‌ها در سال 95 بستگی به استقبال دانشگاه‌ها و همکاری استان‌ها دارد

در همان روزها بار دیگر اظهاره نژادی، معاون هماهنگی و برنامه‌ریزی معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری از راه‌اندازی کلینیک سلامت خانواده در دانشگاه‌های علوم پزشکی مراکز استان‌ها به دنبال عقد تفاهم‌نامه با وزارت بهداشت خبر داد. به گفته او تا اسفندماه سال 94، 9 کلینیک در نقاط مختلف کشور راه‌اندازی می‌شود. تأسیس کلینیک‌های سلامت خانواده در سال 95 بستگی به استقبال دانشگاه‌های علوم پزشکی و همکاری استان‌ها با مرکز دارد. ما برای تقویت بنیان خانواده چه در مرحله پیشگیری و چه در مرحله درمان، به بهره‌مندی از خدمات متخصصان روانشناسی، حقوق، پزشکی در تخصص‌های ارولوژی و زنان و زایمان و روحانی برای پاسخگویی به مسائل شرعی خانواده‌ها نیاز داریم و در کلینیک سلامت خانواده خدماتی در زمینه‌های بهداشت جنسی، مسایل شرعی، حقوق سالمندی و طب سالمندی با همکاری وزارت بهداشت ارایه می‌دهیم.

اسفند 94 و کلینیک‌هایی که راه‌اندازی نشد

پس از این وعده‌هایی که هرکدام بارها تکرار شده بود، سرانجام اسفند 94 رسید اما خبری از راه‌اندازی کلینیک‌ها نبود. به گفته محمداسماعیل مطلق، مدیرکل دفتر سلامت خانواده و جمعیت وزارت بهداشت، ایجاد 13 کلینیک سلامت جنسی که قرار بود در زمستان امسال به بهره‌برداری برسد، به علت آماده نبودن زیرساخت‌های آن به سال 95 موکول شد.

عدم هماهنگی سخنان مسئولان

در ادعایی عجیب در فروردین امسال معاون برنامه‌ریزی و هماهنگی معاونت زنان و خانواده اظهار کرد که با همکاری وزارت بهداشت 13 کلینیک سلامت خانواده را در کشور راه‌اندازی کرده‌اند و امسال در تمام مراکز استان‌ها این کلینیک‌ها را راه‌اندازی خواهیم کرد. این در حالی است که یک ماه پیش از آن، مدیرکل دفتر سلامت خانواده و جمعیت وزارت بهداشت گفته بود به علت آماده نبودن زیرساخت‌ها، کلینیک‌ها در سال 94 راه‌اندازی نشد.

خردادماه سال جاری شهیندخت مولاوردی، معاون زنان و خانواده ریاست جمهوری به موضوع کلینیک‌ها پرداخت. به گفته او در طول سه سال فعالیتش، 17 کلینیک سلامت خانواده راه‌اندازی کرده‌اند. رقمی که پیش از این مسئولان وزارت بهداشت آن را رد کرده بودند.

تاریخ بعدی؛ اوایل نیمه دوم سال 95

معاون برنامه‌ریزی و هماهنگی معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری مردادماه نیز اعلام کرد که کلینیک‌های سلامت خانواده و جنسی با توجه به اولویت‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی، قرار است از اوایل نیمه دوم سال جاری شروع به کار کنند. بر اساس موافقت‌نامه با وزارت بهداشت، یک بسته خدمتی باید تدوین شود که شامل راهنمای ارایه خدمت در کلینیک‌های سلامت خانواده، نظام پایش و ارزیابی ارایه خدمت در کلینیک‌ها، آیین‌نامه اخلاقی کارکنان در کلینیک‌ها، طراحی سیستم بومی کدگذاری برای ایجاد حداکثر محرمانگی و امنیت اطلاعات در پرونده‌های کلینیک‌های سلامت خانواده و جنسی و استانداردهای خدمت در کلینیک سلامت و خانواده است. قرار است با انجام مصاحبه، 10 نفر به عنوان ارائه‌دهندگان خدمت در هر کلینیک مشخص شوند. در مجموع 170 نفر به‌عنوان ارایه‌دهنده خدمت جذب می‌شوند. بسته‌های خدمتی را یکی از واحدهای زیرمجموعه دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران تدوین می‌کند. این بسته‌ها در اختیار مصاحبه‌شوندگان برگزیده قرار می‌گیرد و آنان ارایه مشاوره تخصصی را بر اساس همین بسته‌ها از آغاز نیمه دوم سال جاری آغاز می‌کنند.

همچنین او ادامه داد که کلینیک‌های سلامت خانواده و جنسی در دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، البرز، خراسان رضوی، گیلان، قم، مازندران، کرمانشاه، مرکزی، اصفهان، فارس، خوزستان، کرمان، ایلام، کاشان، ایران، شهید بهشتی و آذربایجان شرقی قرار است راه‌اندازی شود.

عدم لزوم فعالیت کلینیک‌های جنسی

پس از صحبت‌های نژادی، این‌طور به نظر می‌رسید که همه چیز برای شروع به کار کلینیک‌ها مهیاست اما صحبت‌های احمد حاجبی، مدیرکل سلامت روان وزارت بهداشت در روزهای گذشته، آب پاکی را روی دست همه ریخت. به گفته او "لازم نیست همه متخصصان را یکجا جمع کنیم و اسمش را بگذاریم کلینیک جنسی که چه بسا به خاطر انگلی که وجود دارد، کسی به آن‌ها مراجعه نکند. هرکس خواست این کلینیک‌ها را توسعه دهد، منعی نیست ولی نبودنش دال بر این نیست که مهارت و توانایی درمان این اختلالات در کشور وجود ندارد. در حال حاضر نیز این مراکز وجود دارند، آگاهی مردم کم است که به این مراکز مراجعه نمی‌کنند. باور نمی‌کنید، اکثر مردم نمی‌دانند اگر با مشکل جنسی مواجه شدند، به کجا باید مراجعه کنند. تعداد متخصصان روانپزشکی، اورولوژی، زنان و زایمان در کشور کم نیستند، همه جا هم در دسترس هستند، حالا مشکل این است که در مراجعه باید پولی بدهند که این هم مشکل بزرگی نیست. دلیل عدم مراجعه مردم نیاز به آسیب‌شناسی دارد، من علت آن را ناآگاهی مردم می‌دانم، مگر می‌شود کسی بداند یک مشکل جنسی چیست، بعد برود از تبلیغات ماهواره‌ای که هیچ پشتوانه علمی ندارد، استفاده کند."

براساس گفته‌های او "صحبت کردن درباره این مسأله سخت است، باید یاد بگیریم بیشتر درباره این موضوع صحبت کنیم و آگاهی دهیم. قبول دارم ما هم در وزارت بهداشت کمتر درباره این موضوع حرف زده‌ایم. باید این فضا را باز کنیم، شاید این قدر که درباره بینی عمل کردن صحبت کرده‌ایم، به مردم نگفته‌ایم که اگر مشکل جنسی دارید، این متخصصان وجود دارند و می‌توانید به آن‌ها مراجعه کنید، آن‌ها می‌توانند به شما کمک کنند. ما به این سمت می‌رویم که ظرفیت‌های مجموعه‌ای ایجاد کنیم، حالا اسمش را کلینیک جنسی نمی‌گذاریم، من آرزو می‌کنم روزی برسد که در هر دانشگاه علوم پزشکی (در هر استان) یک مرکز این‌چنینی داشته باشیم. کارهای آن در حال انجام است، حتی نشست تخصصی آن را هم گذاشته‌ایم و آموزش‌هایی هم در این زمینه داده شده است. درباره زمان عملی شدن آن واقعاً بحث 10 سال و 5 سال و سه ماه نیست، بالاخره این کاری است که باید به آن فکر شود و همین کار دوباره محل سوءاستفاده نشود."

چه کسی پاسخگوست؟

به گزارش مهرخانه، صحبت‌های دوپهلوی حاجبی در شرایطی مطرح می‌شود که متخصصان این حوزه پیش از این بارها نسبت به عنوان کلینیک سلامت جنسی و انگلی که باعث عدم حضور خانواده‌ها می‌شود، هشدار داده بودند و همواره پیشنهاد راه‌اندازی کلینیک‌های سلامت خانواده را مطرح می‌کردند.

سرگردانی این طرح از سال 91، به تأخیر افتادن راه‌اندازی کلینیک‌ها و در حال حاضر مطرح شدن عدم نیاز به وجود این کلینیک‌ها از یک طرف و آرزو برای راه‌اندازی آن‌ها از طرف دیگر، سؤالاتی را در ذهن ایجاد می‌کند که آیا با گذشت چهار سال هنوز به ضرورت راه‌اندازی آن پی برده نشده است؟ اگر نشده، پس برنامه‌ریزی‌ها و تلاش‌ها و سخنرانی‌هایی که با هدف معرفی این طرح بوده، با چه منظور صورت گرفته است؟ اگر به ضرورت این طرح پی برده شده، پس به تأخیر انداختن چندساله و بیان عدم نیاز به وجود این کلینیک‌ها به چه معنایی است؟ برخی دلیل عدم نیاز به این کلینیک‌ها را وجود تعداد کافی انواع متخصص در کشور می‌دانند؛ مگر زمانی که تصمیم به راه‌اندازی گرفته شد، تعداد متخصص کافی وجود نداشت؟ گویا گروهی فراموش کرده‌اند که هدف از راه‌اندازی این کلینیک‌ها از همان ابتدا تجمیع متخصصان در یک مکان به منظور خدمت‌رسانی بهتر بود! حال اگر مسئولان از راه‌اندازی این کلینیک‌ها پشیمان شده‌اند، لازم است که با صراحت این موضوع را مطرح و تصمیم خود را برای آینده این حوزه تشریح کنند.

منبع: [مهرخانه](#)